

Richtlijn recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en recht op communicatie na arrestatie (uitgebreide samenvatting)

Dit voorstel beoogt de introductie van gemeenschappelijke minimumnormen in strafprocedures betreffende de rechten van verdachten in de gehele Europese Unie op toegang tot een advocaat en op communicatie na arrestatie met bijvoorbeeld een familielid, werkgever of consulaire autoriteit. Het voorstel maakt deel uit van een routekaart voor de versterking van de rechten van verdachten in strafprocedures. Eerder verschenen al voorstellen betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten (dossier **E100011a** op de Europapoort) en betreffende het recht op informatie over procedurele rechten en de tenlastelegging (dossier **E100043** op de Europapoort). Het recht op (gratis) rechtsbijstand voor minvermogenenden, oorspronkelijk gekoppeld aan het recht op toegang tot een advocaat, wordt vanwege de specificiteit en complexiteit van het onderwerp in een apart voorstel geregeld (vgl. **artikel 12**). De gemeenschappelijke minimumnormen moeten bijdragen aan het vergroten van wederzijds vertrouwen tussen lidstaten en daarmee aan het vergemakkelijken van de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning.

De voorgestelde richtlijn is van toepassing op verdachten en personen tegen wie een Europees Arrestatiebevel is uitgevaardigd (**artikel 1**; **artikel 11** behandelt specifiek het EAB). De richtlijn geldt vanaf het moment dat een persoon van de verdenking of beschuldiging op de hoogte wordt gesteld tot aan het einde van de procedure (inclusief hoger beroep; **artikel 2**). Verdachten hebben recht op toegang tot een advocaat, zo spoedig mogelijk en op een tijdstip en op een manier die hen in staat stelt hun recht van verdediging uit te oefenen. Toegang tot een advocaat moet gegarandeerd worden voor het begin van een onderzaging, vanaf het begin van een vrijheidsontneming en in beginsel ook bij procedurele of bewijsbare handelingen waarbij een verdachte aanwezig mag of moet zijn (bijvoorbeeld een doorzoeeking; **artikel 3**). De richtlijn somt de activiteiten op die een advocaat voor zijn cliënt mag verrichten, zoals het stellen van vragen, het maken van opmerkingen en het controleren van detentieomstandigheden (**artikel 4**). Dit gedeelte van de richtlijn sluit nauw aan bij jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

De voorgestelde richtlijn beschermt verder het recht van personen van wie de vrijheid wordt ontnomen om zo spoedig mogelijk na arrestatie te communiceren met één door hen aangewezen persoon om deze persoon op de hoogte te stellen van de vrijheidsontneming. Voor kinderen die gedetineerd worden gelden speciale regels (**artikel 5**). De richtlijn verzekert verder het recht van buitenlandse verdachten op communicatie met de consulaire of diplomatieke autoriteiten van hun eigen land (**artikel 6**). Lidstaten moeten de vertrouwelijkheid van gesprekken, correspondentie, telefoongesprekken en andere vormen van communicatie tussen een verdachte en zijn advocaat verzekeren (**artikel 7**). Alleen in uitzonderlijke gevallen is afwijking van de waarborgen van de richtlijn geoorloofd (**artikel 8**). Afstand van het recht op een advocaat is alleen mogelijk onder bepaalde voorwaarden en een verdachte kan tijdens elke fase van de procedure op deze afstand terugkomen (**artikel 9**). Het gebruik van bewijs dat is verkregen onder omstandigheden waarin toegang tot een advocaat is geweigerd is in beginsel verboden (**artikel 13, derde lid**).